

CARTIER Rotonda

Mihai IGNAT (n. la 5 octombrie 1967, Brașov), poet și dramaturg. A absolvit Facultatea de Litere, Universitatea București, în 1995. Doctor în filologie (2004), cu o teză coordonată de Nicolae Manolescu despre *Onomastica în romanul românesc*. În anii 2009-2012 a fost profesor asociat la Facultatea de Teatru și Televiziune a Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca. Între 2016 și 2020, profesor asociat la Facultatea de Litere a Universității Sapiientia, filiala Miercurea-Ciuc. Actualmente profesor universitar la Facultatea de Litere a Universității „Transilvania” din Brașov.

Cărți publicate: (POEZIE) *Tablou de familie* (volum colectiv de poezie și proză), Ed. Leka-Brîncuș, 1995; *Klein*, Ed. Timpul, 1995; *Eu*, Ed. Paralela 45, 1999; *Klein spuse*, 2001, underground; *Poeme în doi*, Ed. Vinea, 2003; *kleinpoeme*, Ed. Aula, 2004; *Cangrena e un animal de casă*, Ed. Vinea, 2005; *Klein spuse Klein*, Ed. Cartea Românească, 2006; *Klein reloaded*, Ed. Charmides, 2014; *Poate noaptea a și-nceput*, Ed. Cartea Românească, 2017; *Frigul (elegie)*, Ed. Nemira, 2018; *Forme de apus*, Ed. Tracus Arte, 2020; (TEATRU) *Crize*, Ed. Eikon, 2006; *Patru cepe degerate*, Ed. Brumar, 2006 (locul I la Concursul Național de Dramaturgie al Ministerului Culturii, 2005); *Meserii și fundături*, Ed. Unitext, 2008 (premiul UNITER pentru „Cea mai bună piesă românească a anului 2007”); *Black Sitcom*, Ed. Palimpsest, 2008 (premiul I la Concursul de dramaturgie al Festivalului Comediei Românești organizat de Teatrul de Comedie București, 2008); *Patru piese într-un act*, Ed. Tracus Arte, 2012; *Fermoare, nasturi și capse*, Ed. Tracus Arte, 2014; *Toți privesc înainte*, Ed. Tracus Arte, 2016; *Ei sunt printre noi*, Ed. Tracus Arte, 2018; *Prințesa care sforăia*, Ed. Unitext, 2021 (premiul UNITER pentru „Cea mai bună piesă românească a anului 2020”); *Mustața lui Hitler*, Casa de Pariuri Literare, 2022.

Mihai Ignat

Lumina citește chipul
ca pe un text scris în Braille

Poeme

R o t o n d a
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: vanzari@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 021 210 80 51. E-mail: codex@cartier.ro

cartier.ro

cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate online pe cartier.ro & cartier.md

și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks și pe cartier.ro & cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău.

Tel./fax: 022 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău.

Tel.: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librărie online, cartier.ro, tel. 0785 199 823.

E-mail: codex@cartier.ro

Librărie online, cartier.md, tel. 068 555 579.

E-mail: vanzari@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România.

Tel./fax: (021) 210.80.51. E-mail: codex@cartier.ro

Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Em. Galaicu-Păun

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Marina Darii

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Mihai Ignat

LUMINA CITEȘTE CHIPUL CA PE UN TEXT SCRIS ÎN BRAILLE

Ediția I, mai 2024

© 2024, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ignat, Mihai.

Lumina citește chipul ca pe un text scris în Braille: Poeme/Ignat Mihai; coperta:

Vitalie Coroban; design: Marina Darii. – Ed. 1-a. – [Chișinău]: Cartier, 2024 (Bons Offices). –

72 p. – (Rotonda/colecție coordonată de Em. Galaicu-Păun, ISBN 978-9975-79-907-2).

[500] ex.

ISBN 978-9975-86-768-9.

821.135.1-1

I-39

Secretul o să ți-l spun mai târziu. Ne rămîn doar umbrele lungi ale paharelor aruncate de soarele răsărind. Nu, nu sînt romantic, așa arată masa dintre noi, înainte să te sărut pe ea. De fapt, doar în gînd. E prea frig pentru asta, și eu prea decent, ca un șifonier. După ce o să ți-l spun, secretul, viața ta o să fie altfel. Orașul va arăta diferit în ochii tăi. Păianjenii vor avea picioare de trei ori mai lungi, dar la fel de subțiri. Minutele vor fi muuuuuuuuuuuuuult mai scurte.

Sau poate nu ți-l spun, ca să-i las pe alții să-ți schimbe viața. Un dinozaur cît o cutie de chibrituri își întinde gîtul lung peste degetul mare al mîinii mele stîngi. Nu, nu pot. Nu pot să-i las pe alții. Eu vreau să-ți schimb viața, nimeni altcineva. Aș putea să privesc cerul, dar mai bine îți doresc sînul drept. Numai pe cel drept, ca să-l fac gelos pe cel stîng. Dimineața nu mai e dimineață, pe ruinele ei crește o zi al dracului de obișnuită. Dinozaurul ăla cît o rădașcă îmi înconjoară mîna încet, mîna uitată pe masa dintre mine și tine. Chipul tău e nestins. Din nou, ca la 17 ani, după un clipit, nu mai înțeleg lumea.

O canapea veche de piele. O femeie, C, care vrea să plece pentru că sexul cu V tinde să devină sentiment. Dintre picioarele ei scurte se scurge, cînd se așază pe canapea, un firicel de zegras. Și ea nu poate să nu-l tachineze pe V anunțîndu-l că i-a venit ciclul înainte de vreme. Cînd femeia C iese, femeia M intră, iar de acum iarba de mare a canapelei freamătă. V îi inhalează parfumul și îi aprinde țigara. Cele două femei vor ajunge la un moment dat față în față, vor pronunța propoziții prețioase gen „Dacă spui *Fiecare trebuie să aibă o istorie*, eu o să spun *Căcat, poezie de trei parale*”, dar felul în care M își trece un deget de-a lungul porțiunii dintre gleznă și genunchi, întinzînd pe piele ciorapul cu lycra, îl aduce pe V la propriu, ca pe o păpușă cu sfori, dinspre culisele acestei istorii spre canapeaua din care în continuare curge zegrasul. Nu e clar dacă V pierde ambele femei, dar ceva din gestul de a jupui canapeaua, cu promisiunea de-a face din pielea ei o geantă de voiaj, arată c-ar fi vorba de un sfîrșit.

Deși există și un post-scriptum, replica unuia dintre cei trei: „Pielea canapelei e mai netedă decît a mea – care are alunițe, pete, vene. Și o cicatrice.”

Nu viața lui este un turnesol, ci adevărul pe care pretinde că nu-l va mai lăsa pe mîna altora, asta pentru că, biet profesoraș, află vestea aia cea mai cumplită din gura omului în halat alb. Așa că-și distruge tot ce i-a rămas, ca atunci cînd dai foc spre a opri focul care vine spre tine – doar că fără să plănuiască asta. Își părăsește soția, concepe un sentiment de măreție proiectat pe pereții a trei minute și jumătate, își taie punțile provocîndu-i pe ceilalți să i le taie, vede chiar cum un geam deschis reflectă un pubis proeminent ca o proră. Traversează străzi ca niște artere de sînge. Nu mai lipsește decît ploaia pentru ca el să devină un receptacol al misticismului, dar cum pînă și literele cărților aruncate pe jos răspîndesc gîndacii spre nord-vest, un șuierat oblic îi decupează zimțuit forma corpului. Final ironic: vestea cumplită fusese o eroare birocratică. O forță necunoscută ține mîna eroului fără voie deasupra apei care vuiește.

Îndelung. Nu sînt grimase, de fapt. Ci mutre cu încetinitorul, ca în transă, deși nu sînt în transă. Nu mă doare. Îmi transform fața în plastilină. Cu mîinile. Ceva mecanic, dar înăuntru. Ca un scrișnet izolat blablabla. Fața trece prin stări. Dar lent. Ochiul drept devine o lacrimă băloasă pe bărbie. Ținutul de sub nas e deasupra sprîncenei stîngi. Cineva contează, nu eu, cineva. De fapt, caut. Nu știi ce. Dar caut. De ce nu găsesc? Pentru că nu există muzică pe fundal? Îmi ridic degetele în dreptul feței, le trec prin fața ochilor. Apoi ele parcurg denivelările feței sau creează altele noi.

Pentru că întotdeauna se găsește cineva care spune: „Mai bine păstrează-le. Cine știe când o să ai nevoie de ele”. Cineva care e acolo, în stînga, dar nu se vede. Dar chiar n-o să am nevoie de ele, dar chiar le păstrez și ele vin pe tăcute din toate direcțiile. Le găsești acolo, deodată, contrazicînd deviza „*omnia mea mecum porto*”. Și dacă femeia aia ar săruta statuia? Oricum, pe omul care iese din încăpere lăsînd în locul lui înregistrarea vocii sale l-am înjurat deja. Să-l provoc la duel pe măcelarul deloc virtual din spatele tejghelei, îmi șoptește destinul.

Fac dragoste din ce în ce mai bine. Ca de obicei, cancerul palid se tîrăște în direcția opusă acelei priviri pe care se bazează minunata coerență. Ascultați și voi: „minunata coerență”...

Lumina intermitenă a firmei de neon te întoarce la somn, deși ar trebui să te țină trează. Sau trează? Fiindcă nu-mi dau seama ce ești, sexul ți-e ascuns – și nu mă refer doar la ce ai între picioare, ci și la chip, ambiguu ca o foaie de hîrtie. Și măcar de ți-aș vedea mîinile, care îți pot arăta și vîrsta. În orice caz, cu două zile înaintea acestui somn surprinzător, deși dorit, cobori treptele unui muzeu, ceea ce-i ciudat, pentru că aceste depozite de obiecte vechi îți sînt indiferente. Mai mult, la capătul treptelor faci la stînga, împotriva obiceiului tău de-a ajunge la destinație doar prin înainte și la dreapta.

Peste cîteva ore ești în cavitatea bucală a unei femei, chiar dacă doar cu vîrful limbii, pentru că ea abia își întredeschide buzele. Cineva din afară, eu de pildă, poate să rîdă acum, scena are hazul ei. Corpurile – al acelui cineva, al eroilor scenei – sînt desenate confuz, poate din cauza relației dintre cerere și ofertă.

Trezit la oră mică în perfect opaca noapte, nu doar singur, ci și disperat după o femeie, una anume. Ar putea fi ridicol, dacă n-ar fi atroce – momentul, zic, dar și modul în care percep absența luminii pe fundalul a ceea ce s-ar putea traduce prin elegantul, mai nobilul sinonim „solitudine”. Colecționarii de replici celebre nu văd clipa asta pe care o tot dilatez prin cuvinte – și nu pentru că eu urăsc obiectele inutile. Rămân bibelourile, bîntuind ca niște zombi ai vieții reificate.

A mesteca mîncarea de 32 de ori înainte de-a o înghiți: asta e indicația pe care ți-o dă păpușa căsătorită cu un inginer italian. Așa că-i citești eticheta lipită pe spate, sub rochița de dantelă. Așa că discutăm despre o intersecție: între bunele intenții și perspective, deși treaba e mult mai încurcată, mai ales că știai că o păpușă de obicei atunci cînd e răsturnată exclamă cu vocea aia care-ți intră pe sub unghii: „Mama!”.

Așa că părăsești locul, fără „Mama!” dar cu o spaimă de 7,4 grade, și cauți ceva de mestecat de 32 de ori ca să te asiguri c-ai făcut totul pentru supraviețuirea speciei. Soarele arată ca o găoază. Prin rigole curge mercur, nu e un vis, chiar mercur. Acasă te așteaptă cărțile: cartea de citit în dormitor, cartea de citit în sufragerie, cartea de citit pe WC. Deschizi cartea de pe măsuta din sufragerie, știi că le-ai văzut pe toate, așa că începi să citești și te lași prins de ea, dispari. Cartea cade pe podea, în camera deodată pustie.

Îi cere gura, ea îi trimite ceva care nu e decît un răspuns strategic și evident frustrant. Zace în el însuși, pur și simplu. E acolo ceva rece întunecat ca o mîină. „Pata aia te doare?” Așa ar vrea. Posedat de frumusețea ei. Călcînd furnici roșii ca sîngele, în continuare posedat de frumusețea ei. În fond, ea nu-i mai vorbește, iar el consideră că are dreptate. Căci asta nu e poezie sau o rostire îngîndurată, ci o strîmbătură, ceva gen „scot limba la tine, da?”. Așa că spune: „Dacă mă lovești, mila va scăpa din tine ca apa dintr-o cană spartă și va trece în alt corp, ca aceeași apă infiltrîndu-se între dalele imperfect alăturate.”

Se distrează copios cînd își aduc aminte de episoadele finale. Și nu e vorba doar de învingători, ci și de învinși. De apărătorii florii și de apărătorii bobocului de trandafir, cînd terenul de luptă e propriul corp, iar inamicii sînt propriile simțuri. Apariția acelei pantere care părea să descindă din paginile unei reviste de modă a provocat o reacție în lanț pe care nimeni n-a mai reușit s-o reconstituie. Dar a avut ca efect nașterea Sublimei Confruntări. Expresia îi aparținea celui mai slab dintre ei, o pronunțase însă cînd se reîntîlniseră la vreo cinci ani *după*, c-un ton scrișnit, ca și cum s-ar fi referit la o tîmpenie. Și o respinseseră toți cei care crezuseră, ca niște fraieri, în victoria sugerată de o fereastră întunecată brusc de atingerea unui comutator.

„Sînt discontinuu”, mărturisește tipul de bani gata, celorlalți le crapă obrazii de rîs, e normal. Eu mă întorc pe partea ailaltă, dar somnul rămîne opac, cel puțin o vreme.

Cînd, tîrziu, visul îmi face sex oral, văd doar o cîmpie plină pînă la orizont de cîini. Un covor de boturi și nici o șansă ca luna să mai rămîină pe cer dacă toate se vor înălța ca să urle.

„Am repere femei, cîrciumi, biserici”, mărturisește nu tipul de bani gata, ci, într-o amintire atît de veche încît aș putea s-o vînd unui muzeu, fostul meu prieten M.

„Soranasosomedanic” scrie pe ecran, ca o *love story* aglutinată într-un singur cuvânt. De fapt, chiar eroii sînt comprimați acolo, ca niște fiare vechi reduse la un cub compact în care nu s-ar mai putea strecura nici măcar un gândac. Cele două fete conversează în mașina pe care vor s-o cîștige tocmai demonstrînd că pot trăi în ea cît mai multe zile. Din păcate, e vorba de un concurs pe viață și pe moarte, baloanele din gumă de mestecat ori evocarea dialogurilor dintre pisică și șoarece dintr-o spumoasă carte devenind, fatal, arme. O super-reporterită care ar călca (și chiar calcă) peste cadavre și un cameraman îndrăgostit lulea de japiță completează tabloul, de fapt ecranul, iar nesimțirea concurenței care la întrebarea „Pe ce te bazezi?” răspunde sec „Pe mine!” trece prin sticlă și ne pleznește în față ca un scuipat. Dialogul despre sexul în mașină e de neevitat. Reflectoarele spală, moral, locul crimei.

Dragostea ca formă de opresiune, și tocmai în autobuzul care-i duce seara acasă. Drept urmare, ea coboară cu două stații mai devreme, sărind pur și simplu înainte să se închidă ușile și traversând haotic șoseaua, ca o căprioară amețită de faruri. Lui i se închid ușile-n nas, disperarea îi morfoleşte fața, cuvintele lui furioase îi provoacă șoferului un acces de orgoliu, așa că ea dispăre între angrenajele geometrice ale serii, e un ulei care le dă puțința de-a se îmbuca unele în altele fără zgomot și fără poticniri.

El știe c-a pierdut-o, știe, iar asta îl întoarce împotriva lumii, ba chiar îl face să piardă și un nasture al cămășii.

În tot acest timp, S a tot murit. F chiar a stat locului, adică în continuare nu s-a mișcat. Iar G a fost omul cel bun, când pentru unii, când pentru alții. Toți ceilalți au eliminat imaginea omului, fiindcă devenise un concept vetust. Și, bineînțeles, au făcut gesturi post-eroice.

Și eu, undeva printre ei, aici, dar și acolo, o dată pe lună plîng și tot o dată pe lună îmi plasez inima în contextul unei case care nu-i a mea. Coordonatele nu le pot preciza, iar dacă le-aș avea, le-aș distruge.

Era minunat, dar minunat ca atunci cînd starea aceea paradisiacă nu e decît preludiul unei vești fără de care lumea ar putea s-o ducă bine mersi, ca atunci cînd mi-am dat drumul în sora celei mai bune prietene a celui mai bun prieten, iar oglinzile nu le acoperisem, deși participanții la priveghi deja se apropiiau ca o haită a dragostei.

Fiecare vine din alt *story* și în pragul noului se oprește, nu de teamă, ci din respect, poate din contrariul vanității. „Spune-mi ce-ți dorești, ca să-ți spun cine ești”, o, înseamnă că eu sînt mii de femei și nici un bărbat (pe Delon nu-l doresc, ci îmi doresc să fi fost el). Înseamnă că sînt Omul Pulverizat, dar holistic (știți voi, fiecare parte este echivalentul întregului). Cuvintele au devenit discurs, emoțiile (deloc estetice) colcăie sub placa de beton, gata, s-a terminat.

„Te rog” e o expresie care-ți scapă pur și simplu printre buze în fața unei femei care vrea să plece. Cînd o femeie pleacă, pot apărea șocuri. Traumatisme. Paralizii. Orbiri. Căderi nervoase. Depresii. Să părăsești e o artă. Am impresia că mă-nvîrt de-un sentiment. Măcar știi că respirația unui om cu bani e alta decît a unuia fără. Și totuși am ținut prea mult timp ochii deschiși. Priveam orice. Priveam de-adevăratelea orice. Cînd vedeam ceva, chiar îl priveam. Iar o femeie care se lasă privită, o femeie care nu dispăre-n mulțime e deja prea mult.